

Súd: Okresný súd Žiar n/H
Spisová značka: 18P/47/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413213456
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daniel Koneracký
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2013:6413213456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom, pred samosudcom Mgr. Danielom Konerackým, vo veci starostlivosti súdu o mal. O. G., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom O. O. Y. L., J. O. XX, Y. - L., zast. opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov: matka M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. Š., Š. X a otec nebohý S. G., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, ako aj O. S. Y. L., o návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje nad mal. O. G., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov matky M. G., nar. XX.XX.XXXX a otca nebohého S. G., ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v O. O., Y. L., J. O. XX, XXX XX Y..

II. Matka maloletej M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. Š., Š. X je povinná prispievať na výživu maloletej sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom počnúc dňom jej umiestnenia na účet O. O., Y. L., J. O. XX, XXX XX Y. vždy do 20. dňa v mesiaci vopred.

III. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12P 62/2012 zo dňa 26.10.2012.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Úrad práce, soc. vecí a rodiny Banská Štiavnica podal na tunajší súd návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti. Tento návrh odôvodnil tým, že mal. O. je narodená počas manželstva a jej rodičmi sú M. G. a nebohý S. G.. Maloletá bola rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8Nc 98/99 zverená do osobnej starostlivosti matke, pričom v súčasnej dobe jej rodina obýva neštandardnú bytovú jednotku, jednoizbovú bunku bez WC a kúpeľne. V tejto bytovej jednotke žije pani G. s mal. O. a so synmi. Okrem toho tam s nimi žije aj súčasný druh p. G.. Domácnosť tak tvorí 5 ľudí, ktorí obývajú priestor pozostávajúci z kuchyne, ktorá zároveň slúži aj na spanie pre p. G. a jej syna. Ďalej majú malú izbu, ktorú obýva maloletá a chodbu, kde majú na úrovni dverí vytvorené spanie synovia p. G.. Vzhľadom na skutočnosť, že matka maloletej nastúpila na výkon trestu odňatia slobody, bola maloletá rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10P 33/2011 v čase od 06.04.2011 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Tento rozsudok bol následne zrušený rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom č. k. 12P 62/2012, kedy maloletá bola opätovne zverená do osobnej starostlivosti matky, nakoľko matka sa vrátila z výkonu trestu odňatia slobody. Úrad práce, soc. vecí a rodiny Banská Štiavnica v danom návrhu okrem toho poukázal aj na skutočnosť, že maloletá je v 6 mesiaci gravidity a odmietala žiť v jednej spoločnej domácnosti s matkou a jej druhom. Maloletá poukázala na skutočnosť, že doma ju zatvárajú, odmietajú ju púšťať von, pričom

matka na druhej strane uvádzala, že maloletá utekala so svojim priateľom, s ktorým chcela žiť v čom jej ona bránila. Podľa vyjadrenia matky, maloletá prespáva so svojim priateľom v lese blízko osady, pričom situácia vyvrcholila keď maloletá ušla z domu do domácnosti svojho priateľa Z. H., odkiaľ sa odmietla vrátiť. Matka napriek tomu, že požiadala o pomoc príslušné policajné orgány, nedosiahla aby sa maloletá vrátila domov a z tohto dôvodu sa o maloletú bála, nakoľko jej priateľ sa správal voči nej agresívne a násilnícky. Maloletá sa aj po dohovore orgánu Úradu práce, soc. vecí a rodiny odmietla vrátiť do domáceho prostredia. Vzhľadom na tieto skutočnosti tunajší súd nariadil predbežné opatrenie pod č. k. 10P 85/2013, na základe ktorého bola maloletá dňa 26.09.2013 umiestnená v O. Y. L., J. O. XX, Y. - L.. V súčasnej dobe si maloletá plní povinnú školskú dochádzku a vzhľadom na skutočnosť, že sa nepodarilo nájsť pre ňu vhodnú osobu, ktorá by bola schopná a ochotná zabezpečovať osobnú starostlivosť, je potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť.

Súd z listinných dokladov zistil, že matka maloletej M. G. poberá dávky v hmotnej núdzi vo výške 119,10 €, ktorá jej bola vyplatená v mesiaci október. Predtým poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 138,30 €. Súd tiež zistil, že matka maloletej nie je vlastníčkou motorového vozidla a bola registrovaná v informačnom systéme Sociálnej poisťovne do 14.03.2012 v ústave na výkon trestu odňatia slobody. V súčasnej dobe nie je poberateľom žiadneho dôchodku, ani dávky v nezamestnanosti. Z O. O., J. O. Č.. XX, Y. - L. súd zistil, že takéto zariadenie súhlasilo s nariadením ústavnej starostlivosti, ako aj s podaným návrhom. Zo správy takéhoto zariadenia vyplynulo, že vzhľadom na vek dievčaťa a jej tehotenstvo je potrebné aby bola nariadená ústavná starostlivosť, pričom maloletá má vytvorené všetky podmienky pre zdravý vývoj a vývin a takéto opatrenie si plní svoj účel. Takéto zariadenie tiež poukázalo na skutočnosť, že nebol adaptačný proces maloletej ukončený, vzhľadom na krátky čas od jej prijatia, pričom pôsobí uzavreto, nescelo, ťažšie si zvyká na nové prostredie a nových ľudí okolo nej. Ochotne sa zapája do činnosti v skupine, pomáha vychovávateľkám, je milá a nekonfliktná. Vie si udržiavať poriadok, hygienické návyky a samoobslužné činnosti má osvojené a vypestované. Celkovo sa tak maloletá začleňuje dobre, prijíma všetky rady, je spokojná, rešpektuje authority, vychádza dobre s ostatnými deťmi. Okrem toho maloletá bola prijatá na Špeciálnu základnú školu internátnu v Trenčíne do 8. ročníka. V súčasnej dobe však školu nenavštevuje a má prerušené štúdium pre pokročilé štádium tehotenstva. Termín pôrodu je určený na 26.11.2013. Podľa vyjadrenia mal. O., sa cíti v tomto domove dobre. Najviac jej však chýba jej priateľ - otec dieťaťa. Matku veľmi nespomína, najviac si telefonuje s priateľom a jeho matkou, u ktorej bývala pred príchodom do domova.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 2 písm. c) Zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime platného a účinného od 01.07.2013, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 90,42 € ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa, ak ide o nezaopatrené dieťa. V zmysle § 5 citovaného zákona sa sumy uvedené v § 2 upravia vždy k 01.07. bežného kalendárneho roka. Od 01.07.2013 je minimálny rozsah vyživovacej povinnosti 27,13 € mesačne (30% zo sumy 90,42 €).

Ústavná výchova môže byť nariadená len v prípade ak nie je možné riešiť vzniknutú situáciu nariadením náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Z týchto skutočností vyplýva, že ústavná starostlivosť, ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti, môže byť nariadená ako krajné riešenie. Zákon o rodine tak uprednostňuje náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť pred nariadením ústavnej starostlivosti, ktorá by mala byť nariaďovaná len vo výnimočných prípadoch. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že v súčasnej dobe je maloletá na podklade predbežného opatrenia v detskom domove, nakoľko bola dočasne odňatá so starostlivosťou matky a teda existovali dôvody na strane maloletej, z ktorých vyplávalo, že vzniknutú situáciu nebolo možné riešiť iným spôsobom, nakoľko maloletá utekala z domu, trpela poruchami správania, v dôsledku čoho matka nebola schopná zabezpečiť jej riadnu starostlivosť a výchovu.

Okrem toho ako dôsledok nevhodného správania sa maloletej je aj súčasná situácia kedy maloletá je tehotná s predpokladaným termínom pôrodu koncom novembra 2013. Vzhľadom na skutočnosť, že neexistuje žiadna iná osoba, ktorej by maloletá mohla byť zverená do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, súd bol nútený nariadiť ústavnú starostlivosť a to z dôvodu nevhodného správania sa mal. dieťaťa, v dôsledku ktorého matka nebola schopná zabezpečiť jej riadnu výchovu a starostlivosť. Súd nariadil ústavnú výchovu s tým, že tá sa bude vykonávať v takom zariadení, ako bolo určené v predbežnom opatrení a to z dôvodu, že sú tam splnené podmienky pre edukačný proces maloletej, ako aj zabezpečená starostlivosť o maloletú, ktorá je tehotná.

Súd zároveň upravil vyživovaciu povinnosť matky voči mal. dieťaťu a to tak, že jej uložil povinnosť prispievať sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené mal. dieťa určenú osobitným zákonom, nakoľko matka mal. dieťaťa je v súčasnej dobe nezamestnaná, poberá len dávku v hmotnej núdzi a nemá žiadny iný majetok. Súd tak pri určovaní vyživovacej povinnosti prihliadal na pomery matky, ako aj mal. dieťaťa. Takéto výživné, ktoré v súčasnej dobe predstavuje sumu 27,13 € je matka mal. dieťaťa povinná platiť na účet zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť.

Takýmto rozhodnutím sa mení rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12P 64/2012 zo dňa 26.10.2012.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p., pretože konanie bolo možné začať i bez návrhu, nakoľko ide o starostlivosť o mal. dieťa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo

dňa jeho doručenia, cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach. Toto právo nemajú účastníci konania, ktorí sa ho po vyhlásení rozhodnutia vzdali písomne do zápisnice súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie,

oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.